

נקודות של אור

מה חיצלת
היוק?

מאמר יסודי בנבכי החיים שזכינו לטפוע מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א – הטבוע פרטת במדבר תטפ"ה

א. לְמִי שִׁיכִים 'חִידוּשֵׁי הַמֶּהֱרֵשׁ' א'?

אותו מאורע נשגב בהר סיני, היה בעצם מעמד שבו העניק לנו ה' את האור האלוקי – לתוך החיים הגשמיים.

התורה הקדושה אותה קיבלנו באותו יום, היא הגילוי האלוקי בעולם.

אבל חשוב להבחין שהקדוש ברוך הוא העניק לנו שתי תורות: תורה שבכתב – ותורה שבעל פה.

התורה שבכתב – היא גילוי כללי, לכל העולם ביחד.

התורה שבעל פה – זה הגילוי האלוקי בתוך החיים של כל אחד.

למשל: מצוות 'לא תגנוב' היא מצווה כללית, ששייכת לכל יהודי.

אבל השאלה האם מותר לי להרחיב את המרפסת על חשבון השכן שלי – היא כבר שאלה פרטית שנוגעת לחיים הייחודיים שלי, ותלויה בנתונים המיוחדים שיש במקרה שלי. **התשובה שאקבל מהרב – היא הגילוי האלוקי המיוחד, שלא יכול היה להתגלות בשום מקרה אחר, רק אצלי...**

בתורה שבכתב אנחנו לא יכולים לחדש שום דבר. פסוקי התורה לא יכולים להתרחב מעבר למה שקיבלנו מסיני.

אבל התורה שבעל פה? כולנו עדים לספרי החידושים שלא מפסיקים לצאת ממכבש הדפוס. בכל שנה אלפי ספרים – והכול הכול הם תורה אלוקית!

וכאן, מתחדדת שאלה ידועה:

האם חידושי תורה שאדם מחדש היום, בשנת תשפ"ה – הם תורת השם?

האם, למשל, חידושי המהרש"א, הם הלכה למשה מסיני – או חידוש ששייך למהרש"א?

ברור, הרי, שכשאנו מתעמקים בדברי המהרש"א – זה נחשב כלימוד תורת השם לכל דבר. **אבל למה? זה הרי חידוש שהתחדש רק לפני ארבע מאות שנה! מה זה קשור לאותו מעמד הר סיני?**

השאלה הזו מגלה לנו תובנה חשובה, שנוגעת גם לכל מה שאנחנו עוברים בחיים...

ב. מול המבוי הסתום...

איך המהרש"א, לצורך הדוגמה, חידש את חידושיו?

הוא ישב ולמד, בהבנה וב'גישמאק', הכול היה ברור לו, אבל לפתע – הוא הגיע למבוי סתום.

פתאום, ההבנה שלו הגיעה לסיומה. משהו לא הסתדר לו.

באותם רגעים, כשמתעוררת קושיה או חוסר הבנה, האדם מנסה בתחילה לגייס את כל אוצרות הידע שלו, את כל התובנות הלימודיות שהוא אסף במשך השנים – כדי לנסות ולהסביר את כוונת התורה.

לפעמים זה מצליח, והאדם ממשיך ללמוד, מאושר ומרוצה.

אבל לפעמים שום דבר ממה שיש לי, שום הישג שכבר רשום על שמי, שום הבנה, לא מצליחה להוציא אותי מהסבך...

באותם רגעים, יש לאדם בחירה: הוא יכול להמשיך להתעקש על ההבנות הישנות שלו, על הצורה שבה הוא למד את הגמרא עד עכשיו, ולהישאר עם הקושיה הזו עד הסוף – ובצדק...

אבל הוא יכול גם לבחור לשחרר את התפיסות הישנות!

הוא יכול להבין שכל מה שהיה עד עכשיו, כנראה כבר לא נכון לעכשיו, להכיר בעובדה שהוא נמצא במבוי סתום – ואז, אז הקדוש ברוך הוא מאיר לו תובנה חדשה ממקום בלתי צפוי...

הדבר הזה – זהו 'חידוש'!

למי החידוש הזה שייך? ליהודי – או לריבונו של עולם? ודאי שלריבונו של עולם, אבל היהודי, בזכות הביטול שהוא נתן לכל מה שהיה לו עד עכשיו – פתח את האפשרות לבואו של הגילוי האלוהי החדש...

ואיך זה קשור למעברים שלנו?

ג. 'חידוש' פתחים עצמם...

התורה שבעל פה היא לא רק גילויים הלכתיים, היא בעיקר גילוי אלוהי בתוך כל אחד!

כל אדם ירד לעולם הזה, כדי להביא את החלק האישי שלו בגילוי התורה שבעל פה! לגלות את הריבונו של עולם בתוך החיים המיוחדים שלו, עם הנתונים, המורכבויות, הקשיים, המידות והרגשות שלו!

ואיך מגלים את זה? איך אני מביא את הבורא אל תוך החיים שלי?

בשגרה, הרי, אין לנו כמעט קשר עם הבורא. כשהחיים זורמים על מי מנוחות, כשהכול מובן, אנחנו אולי זוכרים את הקדוש ברוך הוא, ויודעים להצהיר ש'הכול בסייעתא דשמיא' – אבל בירכתי הלב אנחנו די נהנים לייחס את ההצלחות לחכמה שלנו, לכישרון, ליכולות המדהימות. אנחנו עדיין שולטים על המצב...

אבל כשהאדם נקלע למבוי סתום, כשהוא לא מבין למה זה קורה לו ואיך יוצאים מזה, שם נפתחת בפנינו הבחירה:

האדם יכול להמשיך להתעקש, ולנסות לפתור את הדברים בכוחות עצמו, הוא יכול לנסות לשמור על הכבוד האישי שלו, על החכמה שלו, על הצדק שלו – ולהישאר תקוע...

בדרך כלל, לא רק שהישועה לא מגיעה אליו בצורה כזו, הוא גם מרחיב את מעגל ההרס לכל מי שבסביבתו...

כשהוא נקלע למצבים לא מובנים, לרגעים שקשה לו להכיל, הוא ינסה להאשים את כל מי שבסביבתו, הוא יכעס, הוא יהפוך לעוקצני, העיקר לא להביט למציאות בעיניים ולהודות: אני תקוע, אני לא יכול!

זו אפשרות אחת.

הדרך השניה להתמודד במצבים כאלה, זה לשחרר את כל מה שידעתי, את כל מה שהיה לי עד היום, את כל התפיסות, את כל האחיזות, להבין שאני לא מסוגל!

כשהאדם מוכן לעמוד ב'תוהו ובוהו' האישי הזה, בחלל הזה – הוא מאפשר לגילוי האלוהי לפרוץ בתוכו!

ואז, כשהישועה נפתחת ממקור לא צפוי, או כשהוא מגלה שעדיף לו לסמוך על הבורא ולבטל את תוכניותיו בפני רצון השם – הוא מגלה את ה'תורה שבעל פה' האישית שלו!

בכל פעם שאנחנו נקלעים לחוסר אונים, לחוסר הבנה, לחוסר שליטה – זה בעצם הזדמנות לגלות אור אלוהי חדש שלא היה עד היום! כי אף אחד, מעולם, לא היה צריך לגלות את הבורא בסוג הניסיון שלך, באותם הנתונים כמו שלך!

ד. כל התהומות – אצל רבינו הגדול

יש רק אחד, שכבר גילה את כל החידושים שעתידיים להתחדש בעולם:

משה רבינו.

הגמרא אומרת שהוא ידע את 'כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש'.

כי התהומות שנפתחו אצל משה רבינו – היו כמו כל התהומות של כל עם ישראל בכל הדורות!

משה רבינו היה 'זה לעומת זה' של בלעם. כל המידות הרעות היו פתוחות אצלו, כל הניסיונות, כל המעברים!

אבל משה רבינו לא התעקש לשמור על מעטה השלימות שלו. אדרבה, הוא גילה שהוא לא יכול להחזיק מעמד לבד בשום חלק בחיים! כל פיסה קטנה של אחיזה הוא שחרר, הוא הבין שהוא חייב את הריבונו של עולם שיחזיק אותו – בכל פרט ובכל רגע בחיים!

הוא הרי היה 'ענו מכל האדם אשר על פני האדמה'! ולכן, דווקא הוא גילה את כל מה שתלמיד עתיד לחדש...

משה רבינו כלל בתוכו את כל נשמות ישראל, אבל אנחנו, מאיתנו, נדרש לפחות לגלות את הבורא באותם מקומות בהם אנחנו תקועים! לשחרר את האחיזות, להשקיט את הרצון לשלוט – לפחות בנקודות בהם הריבונו של עולם מדבר איתנו!

ה. היום יתקיים מעמד הר סיני!

הקדושת לוי אומר: בכל יום ויום הקדוש ברוך הוא מכריז 'אנוכי ה' אלוקיך'!

למה אנחנו לא שומעים את זה?

כי בשביל לקבל את התורה, בשביל לשמוע את הגילוי האלוהי – חייבים דממה מוחלטת!

באותם רגעי הוד, בהם עמדנו למרגלות הר סיני, העולם כולו דמם! ציפור לא צייץ, פרה לא געתה, וגם אנחנו, בתוכנו, היינו בהשקטה מוחלטת, שחררנו את כל המחשבות, את כל הרצונות, את כל התפיסות – והיינו מוכנים לקבל את הגילוי האלוהי...

אבל ההכרזה הזאת לא ייחודית דווקא לו' סיוון! בכל יום יוצאת בת קול מחורב ומדברת אלינו – אלא שאנחנו מלאים ברעשים, עסוקים מידי בשמירה על המעמד האישי, ובפיתוח העוצמה האנושית שלנו...

אם רק נשקיט את הקולות בתוכנו, אם רק נסכים לשחרר את השליטה – נוכל לשמוע את הגילוי האלוהי בכל יום!

ו. קמות – זה החיים...

כשעמד הקדוש ברוך הוא והכריז 'אנוכי השם אלוקיך' – מיד פרחו נשמתם של בני ישראל.

כי אי אפשר לקבל את התורה – מבלי שאנחנו 'מתים'!

אין התורה מתקיימת – אלא במי שממית עצמו עליה!

כל אחד מאיתנו 'מת' לפעמים, כשדברים שהיינו בטוחים שהם אלה שנותנים לנו חיים – נלקחים מאיתנו.

ישנם כאלו, שעבורם הכסף – זה מה שמחיה אותם. אחרים בטוחים שהמשפחה היציבה – היא מקור החיים שלהם. יש שרואים דווקא במעמד, במשרה, ברכב היוקרתי, את המשמעות בחיים...

ואז, קורה מה שקורה, וה'חיים' האלה נלקחים ממנו...

באותם רגעים, האדם בטוח שהוא 'מת', שהטעם בחייו אבד...

אבל אם הוא רק מוכן להמתין בסבלנות, ולא לקפוץ למסקנות, אם הוא רק מוכן לשתוק, ולקבל את התהליך האלוהי שמתרחש כאן, אזי לא רק שהוא יקבל חיים חדשים ומשמעותיים יותר – הוא גם זוכה לגלות בעולם 'תורה' חדשה שלא היתה לפני כן!

ז. ריפוי עצמי מה'מחלה הנוראה' ל"ע

הגוף שאיתו נולדנו – הוא לא אותו גוף שמקיף אותנו עכשיו.

בכל שניה, מתים אלפי תאים בגוף – ובמקומם נבראים תאים חדשים ובריאים. במשך השנים, גוף האדם מתחלף בשלימותו כמה וכמה פעמים, מבלי שנרגיש.

אבל לפעמים קורה שהתאים החדשים ממהרים להיווצר – בזמן שהישנים עדיין לא 'מתו'.

כך קורה, שהתאים החדשים מתחילים להצטבר מעל הישנים, והגוף נכנס למסלול לא בריא, שמוכר יותר בשם 'המחלה הנוראה' לא עלינו...

ר' אשר הסביר, שהמחלה הזו, כמו כל מחלה גופנית, נובעת מסגנון החיים שהנפש מסגלת לעצמה:

כשהאדם לא מוכן לשחרר את האחיזות הישנות שלו, ורוצה בד בבד גם לתפוס הישגים חדשים, כשהוא לא מוכן 'למות' לפעמים – הגוף לומד שאסור 'למות'! שחייבים להחזיק בכל מה שהשגנו עד היום – ולהמשיך ליצור עוד ועוד!

אבל כשהאדם לומד לשחרר, לוותר על התפיסות שלו, למחוק ולשכוח ולא להחזיק בתוכו את ההישגים שלו, כשהאדם מוכן לבטל את עצמו – הוא יכול להביא לרפואה שלימה, בכוח הביטול הזה!

כל מה שצריך – זה להסכים 'למות' קצת!

ח. ה. אין חושך, יש אור מסנוור!

האסון הכי גדול לעם היהודי התרחש דווקא באותם שלושה ימים בהם הוכתה מצרים בחושך מקפיא.

שמונים אחוז מעם ישראל איבד את חייו תוך שבועים ושתיים שעות!

איך זה קרה? ולמה זכו עשרים האחוזים הנותרים להינצל?

בספרים הקדושים מובא, שמכת חושך היתה דווקא עוצמה אדירה של אור אלוהי שהתגלה בבת אחת בתוך שטח מצרים...

זה היה אור מסנוור, כל מה שיושבי הארץ הכירו עד אז – איבד את המשמעות מול הגילוי הזה.

בני אנוש אינם מסוגלים להכיל אור כזה, ולכן, המצרים – קפאו על מקומם והוכו בסנוורים. הם אמנם לא מתו, אבל הם גם לא יכלו לזוז מעוצמת הגילוי.

בני ישראל, לעומת זאת, התחלקו לשתי מחנות: רוב העם – לא היה מסוגל להכיל את הקיפאון הזה! הם היו רגילים לעשות, הם היו רגילים להתנהל בתוך עולם מובן, ופתאום – אור אלוהי שמשבש את כל מה שהיה ברור עד לאותו רגע...

הם לא יכלו לעמוד בחוסר אונים הזה – ופשוט מתו.

אבל היו כאלו, חמישית מהעם, שהבינו שדווקא כעת, כשהכול קפא ומסנוור ולא ברור, כשהחושך מכסה ארץ, כשהם מגלים שהם לא יכולים – דווקא כעת יש כאן גילוי אלוהי אדיר, וכל מה שהם צריכים – זה רק סבלנות לתהליך!

הם, לא רק שלא מתו מהגילוי – הם גם הפכו את זה לאור אדיר במושבותם!

נתרם ע"י ידידנו הרה"ח ר' צבי נחמן רשכסקי הי"ו
לרגל הולדת בתו בשעטור"פ

לקבלת העלון המודפס – בבתי המדרש דחסידי ספינקא:

בני ברק – רחוב דונולו 11 • ירושלים (עברית ואנגלית) – רחוב בר גיורא 28 • בית שמש – רחוב יונה בן אפית (ליד 'אחוד הצלה') • סטמפורד-היל – Clapton Common 117

לעילוי נשמת הרבנית מרת חנה פנשא ע"ה

בת יבלחט"א מרן רבי ישראל חיים טליט"א

י"ל ע"י 'נקודות של אור' – ספינקא, ע"פ הבנת הכותב. להצטרפות לרשימת התפוצה – לתרופות והארות – ניתן לפנות במייל: a0504171897@gmail.com